

Útdráttur

Ritgerð þessi er lokaverkefni til B.Ed.-prófs við kennaradeild Háskólags á Akureyri. Bernskulæsi er nýlegt hugtak um það hvernig lestar þróast hjá börnum og mikilvægi þess að styðja vel við þá þætti sem bernskulæsi stendur fyrir. Í þessari heimildaritgerð er leitast við að svara rannsóknarsprungunum hvað er bernskulæsi og hvað örvar bernskulæsi. Verkefnið var unnið með fræðilegum heimildum en ekki var gerð rannsókn. Bernskulæsi þróast frá fæðingu og þar til eiginlegt lestrarnám hefst og því byrjar umfjöllunin á því hvernig máltaða fer fram. Kynntar eru ýmsar kenningar um málþoku og gerð grein fyrir þróun máls. Fræðileg umfjöllun er um hugtakið bernskulæsi og þá þætti sem það stendur fyrir. Bernskulæsi saman stendur af ýmsum þáttum sem styðja hvern annan.

Gerð var áætlun um örvun bernskulæsis hjá leikskólabörnum þar sem leikurinn var hafður að leiðarljósi. Einnig er fjallað lítillega um hlutverk foreldra og annarra uppalenda til að örva málþroska barna sinna. Fjallað er um greiningartæki sem notuð eru í leikskólum til þess að kanna hljóðkerfisvitund barna, einnig með hvað hætti lestrarfærni er könnuð hjá yngstu börnum grunnskólans. Ólíkum kenningum um lestrarkennsluaðferðir sem notaðar eru í grunnskólum eru gerð skil. Í lokin drögum við saman niðurstöður heimildanna og ályktuðum út frá þeim að örvun bernskulæsis er mikilvæg því lengi býr að fyrstu gerð.

Abstract

This essay is the final assignment for a B.Ed. degree at the University of Akureyri. Emergent literacy is a fairly recent concept on how reading develops with children and the importance of supporting strongly the aspects that emergent literacy stands for. In this research essay we try to answer some research question on what emergent literacy is and what stimulates it. The assignment is based on theoretical sources but no research was made.

Emergent literacy develops from birth and until the actual reading studies begin, therefore the project begins with a coverage on speech development.

We introduce various theories on speech development and explain the evolution of speech. There is a theoretical coverage on the concept emergent literacy and the aspects it stands for.

Emergent literacy is a combination of various factors, which support each other. A planning was formed on the stimulation of emergent literacy with children in playschool where playing, or games, were the main trigger.

We also touch up on the role that parents, guardians and others involved in the upbringing, play in the stimulation of their children's speech development.

Furthermore we cover the subject of analysing techniques used in playschools to check the linguistic awareness the children have and also in what way reading abilities are tested on the next school level, the youngest children in elementary school.

Different theories in teaching reading methods in elementary schools are also discussed.

Finally we draw the conclusion, from the research findings that we have covered in the assignment, that the stimulation of emergent literacy, in the early stages, is very important.